

Sygn. akt VIA Ca 1367/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Ewa Stefańska (spr.)

Sędzia SA – Irena Piotrowska

Sędzia SO (del.) – Grażyna Kramarska

Protokolant: – sekr. sąd. Beata Pelikańska

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w K.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanego J. B.

o wstrzymanie dostaw energii elektrycznej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 23 czerwca 2014 r.

sygn. akt XVII AmE 23/13

oddala apelację.

Sygn. akt VI ACa 1367/14

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 16 listopada 2012 r., wydaną na podstawie art. 8 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm., zwanej dalej „ustawą - Prawo energetyczne”), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, że wstrzymanie w dniu 27 kwietnia 2012 r. dostarczania energii elektrycznej do obiektu (lokalu użytkowego) położonego w K. przy Placu (...) przez przedsiębiorstwo (...) spółkę z o.o. z siedzibą w K., było nieuzasadnione.

Zdaniem Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. nie zachowała procedury przewidzianej w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne. Niezapłacone przez J. B. faktury wysyłane były bowiem na adres „(...), K.”, zamiast na wskazany w umowie sprzedaży energii elektrycznej adres „(...) K.”. Na ten sam adres wysłane zostało powiadomienie o istniejących zaległościach w opłatach za energię elektryczną oraz wezwanie do ich uiszczenia w terminie 14 dni. Pomimo, że zgodnie z umową zmiana danych teleadresowych odbiorcy energii powinna nastąpić na podstawie pisemnego zawiadomienia, J. B. poinformował przedsiębiorstwo energetyczne o

zmianie swojego adresu do korespondencji za pośrednictwem infolinii. Pomimo wadliwej formy zgłoszenia (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. zaakceptowała tę zmianę, jednak błędnie przyjęła, że korespondencję należy kierować na adres „J. B. pl. (...) w K.”, zamiast „Lokal Użytkowy B. J. pl. (...) w K.”. W konsekwencji kierowana do zainteresowanego korespondencja nie była mu skutecznie doręczana.

Powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. wniósł odwołanie, w którym zaskarżył powyższą decyzję w całości i wniósł o jej uchylenie. Powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

1) art. 7 i 77 k.p.a. oraz art. 75 k.p.a. polegające na nieprzeprowadzeniu wnioskowanego dowodu z zeznań świadka K. M. na okoliczność zgłoszenia zmiany adresu przez J. B., w tym także w zakresie treści zgłoszenia;

2) art. 80 k.p.a. poprzez uznanie, że J. B. wykazał, iż złożył za pomocą infolinii oświadczenie o zmianie adresu, wskazując na adres „Lokal użytkowy B. J. pl. (...) w K.”, a nie - jak to zostało wskazane w zgłoszeniu (...) z dnia 30 grudnia 2011 r. - „B. J. pl. (...) w K.” oraz przyjęcie, że pomimo wyraźnej treści umowy, z której wynika, że poinformowanie o zmianie adresu powinno nastąpić w drodze pisemnej, to fakt, że J. B. dokonał zgłoszenia ustnie przy użyciu infolinii zwalnia go z pisemnego potwierdzenia, a jednocześnie obciąża powoda jako zobowiązanego do żądania uczynienia pisemnego zgłoszenia;

3) art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne w związku z art. 80 k.p.a. poprzez uznanie, że nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające wstrzymanie dostaw energii elektrycznej.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania.

Zainteresowany J. B. nie zajął stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie.

Wyrok Sądu Okręgowego został wydany w oparciu o poniższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

W dniu 20 kwietnia 2011 r. J. B. zawarł z (...) spółką z o.o. z siedzibą w K. umowę kompleksową na dostarczanie energii elektrycznej do obiektu położonego przy Placu (...) w K., której integralną częścią były Ogólne Warunki Umowy Kompleksowej (OWU). W dacie zawarcia umowy powyższy lokal nie był użytkowany, albowiem dopiero w grudniu 2011 r. zakończono wykonywanie w nim robót wykończeniowych. Do końca 2011 r. J. B. otrzymywał faktury za dostarczaną energię elektryczną na wskazany w umowie adres „(...) w K.”. W dniu 30 grudnia 2011 r. J. B. zgłosił na infolinii (...) spółki z o.o. z siedzibą w K. informację o zmianie adresu do korespondencji, którą odtąd należało kierować na adres „Pl. (...) w K.”.

Za pobór energii elektrycznej w okresie od dnia 22 grudnia 2011 r. do dnia 15 lutego 2012 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. wystawiła fakturę VAT nr (...) z dnia 23 lutego 2012 r. na kwotę 1.136,92 zł, z terminem płatności do dnia 8 marca 2012 r. W fakturze tej został wskazany nowy adres do korespondencji odbiorcy energii. Została ona wysłana listem zwykłym za pośrednictwem (...) na adres: „B. J., (...), (...)-(...) K.”. Jednak korespondencja ta nie została doręczona adresatowi, który duplikat faktury otrzymał dopiero w dniu 30 kwietnia 2012 r. J. B. nie zapłacił w terminie powyższej należności, albowiem nie otrzymał faktury. W doręczonej mu kolejnej fakturze z dnia 10 kwietnia 2012 r. nie było informacji o istniejącej zaległości.

Wobec braku zapłaty kwoty wynikającej z faktury VAT nr (...), w dniu 16 marca 2012 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. wysłała do J. B. listem poleconym wezwanie do zapłaty, wyznaczając mu dodatkowy 14-to dniowy termin na zapłatę należności. Przedsiębiorstwo energetyczne poinformowało też odbiorcę, że brak wpłaty w wyznaczonym terminie zaległych i bieżących należności będzie stanowił podstawę do wypowiedzenia umowy oraz spowoduje wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej. Przesyłka ta nie została doręczona adresatowi, ponieważ po powtórnym jej awizowaniu w dniu 27 marca 2012 r., w dniu 4 kwietnia 2012 r. została zwrócona nadawcy z adnotacją „zwrot, nie podjęto w terminie”. Z wyjaśnień (...) S.A. wynika jednak, że zwrócona przesyłka nie dotarła do J. B.. Uznając

doręczenie za skutecznie, w dniu 25 kwietnia 2012 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. złożyła do Operatora Systemu Dystrybucyjnego - (...) S.A. wniosek o wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej. Realizacja tego wniosku nastąpiła w dniu 27 kwietnia 2012 r.

W dniu 10 maja 2012 r. przedsiębiorstwo energetyczne zaktualizowało w swojej bazie adres do korespondencji zainteresowanego na „Lokal Użytkowy B. J. pl. (...) w K.». W dniu 2 sierpnia 2012 r. J. B. wniósł skargę do (...) S.A. na niedoręczenie mu przesyłki. W odpowiedzi (...) S.A. wyjaśniła, że przesyłka wysłana na adres „Pl. (...) w K.» była dwukrotnie awizowana, lecz adres ten jest przyporządkowany Prywatnemu (...). Pod adresem „Pl. (...) w K.» oprócz wskazanej instytucji są także lokale prywatne oznaczone indywidualnymi numerami mieszkań oraz zajmowany przez J. B. lokal użytkowy, bez odrębnego numeru. (...) S.A. stwierdziła, że w adresie przesyłek adresowanych do J. B. powinna znaleźć się pełna nazwa adresata, tj. „Lokal Użytkowy J. B. Pl. (...), (...)-(...) K.», albowiem skoro pod wskazanym adresem znajdują się lokale prywatne oraz instytucja, przesyłki nie zawierające wskazania „lokal użytkowy” doręczane są w siedzibie Prywatnego (...).

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że w przedmiotowej sprawie istota sporu sprowadza się do wykładni przepisu art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) i udzielenia odpowiedzi na pytanie, jak należy rozumieć powiadomienie odbiorcy o zamiarze wstrzymania dostaw energii. Umożliwi to dokonanie oceny, czy działania podjęte przez przedsiębiorstwo energetyczne odpowiadały tym wymogom. Powołany przepis dopuszcza bowiem możliwość wstrzymania dostaw energii elektrycznej tylko wówczas, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za energię co najmniej miesiąc po pływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia go na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego dwutygodniowego terminu do zapłaty bieżących i zaległych należności. Sąd Okręgowy podkreślił, że wprowadzenie powyższego przepisu miało na celu zapobieżenie dowolnemu kształtowaniu zasad wstrzymywania dostaw energii, więc ma on charakter gwarancyjny i równoważący, wobec silnej pozycji przedsiębiorców energetycznych. Dlatego wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej może nastąpić jedynie w wypadkach określonych w ustawie, której przepisy powinny być interpretowane ściśle.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji powód nie spełnił przesłanek określonych w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, a więc niezasadnie wstrzymał dostawy energii elektrycznej do lokalu J. B.. Według Sądu Okręgowego uzasadnione było przyjęcie przez przedsiębiorstwo energetyczne, że odbiorca zwleka z zapłatą należności za dostarczoną energię elektryczną co najmniej miesiąc od upływu terminu płatności, skoro istotnie nie zapłacił on kwoty wynikającej z faktury VAT nr (...), wysłanej listem zwykłym na podany adres. Jednakże działania powoda związane z wysłaniem wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, nie były prawidłowe. Nie dysponując dowodem doręczenia tego wezwania odbiorcy powód bezzasadnie przyjął, że korespondencja została doręczona skutecznie i na tej podstawie wstrzymał dostawy energii. Tymczasem z informacji (...) S.A. jednoznacznie wynika, że wezwanie nie zostało skutecznie doręczone J. B., skoro przesyłka była awizowana u innego podmiotu.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że niezależnie od tego, czy J. B. podał przedsiębiorstwu energetycznemu precyzyjny adres od korespondencji (tj. zaznaczył, że chodzi o lokal użytkowy), fakt awizowania przesyłki u podmiotu nie będącego jej adresatem nie pozwala uznać, że odbiorca energii został powiadomiony na piśmie o zamiarze wstrzymania dostaw energii. Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. M. na okoliczność treści zgłoszenia dokonanego przez J. B., albowiem dowód ten nie miał istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Według Sądu Okręgowego treść § 4 pkt 14.11 Ogólnych Warunków Umowy Kompleksowej (OWU), zgodnie z którym przedsiębiorstwo energetyczne było uprawnione do przyjęcia fikcji skutecznego doręczenia korespondencji przesłanej na adres wskazany w umowie lub podany później, nie mogła skutkować uznaniem, że J. B. został skutecznie powiadomiony przez powoda o zamiarze wstrzymania dostaw energii. Na skutek zawinionego działania (...) S.A. korespondencja nie została bowiem doręczona odbiorcy, co pozbawiło go realnej możliwości zapoznania

się z treścią pisma. Brak powiadomienia odbiorcy o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego dwutygodniowego terminu do zapłaty bieżących i zaległych należności powoduje, że nie została spełniona przesłanka określona w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, uprawniająca przedsiębiorstwo energetyczne do wstrzymania dostaw energii elektrycznej.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie apelację wniósł powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w K..

Apelacją powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez orzeczenie, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do zainteresowanego było uzasadnione. Powód zarzucił wyrokowi Sądu Okręgowego:

1) naruszenie art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne poprzez przyjęcie, że przepis ten wymaga, aby przedsiębiorstwo energetyczne w momencie wstrzymania dostawy energii elektrycznej dysponowało dowodem potwierdzającym zapoznanie się odbiorcy z powiadomieniem o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia pieniężnego, podczas gdy zgodnie z art. 61 k.c. istnieje możliwość zastosowania instytucji tzw. doręczenia zastępczego;

2) naruszenie art. 61 k.c. poprzez przyjęcie, że doręczenie powiadomienia o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia pieniężnego jest skuteczne jedynie wówczas, gdy adresat zapoznał się z jego treścią, podczas gdy doręczenie to jest skuteczne także wtedy, gdy adresat pomimo, że miał możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podjął przesyłki pocztowej przesłanej na wskazany przez adresata adres dla doręczeń;

3) naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. polegające na braku zweryfikowania w postępowaniu dowodowym twierdzeń powoda w zakresie zgłoszenia zmiany adresu za pomocą infolinii oraz braku dokonania własnych ustaleń, które stanowiłyby podstawę faktyczną wyroku, a jedynie powtórzeniu rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki bez samodzielnego rozpoznania sprawy;

4) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego z pominięciem istotnej jego części, z której wynika, że to na zainteresowanym J. B. spoczywał obowiązek wskazania prawidłowego adresu dla doręczeń, a na powodzie jedynie obowiązek prawidłowego doręczenia powiadomienia o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia pieniężnego na adres wskazany przez J. B..

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wnosił o oddalenie apelacji.

Zainteresowany J. B. nie zajął stanowiska co do apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji są prawidłowe i Sąd odwoławczy przyjmuje je za własne. Także ocena prawna Sądu Okręgowego jest prawidłowa.

Zarzuty apelacji są w większości powtórzeniem zarzutów odwołania, do których trafnie odniósł się Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny podtrzymuje to stanowisko.

Nie ma racji powód zarzucając naruszenie art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne poprzez błędne przyjęcie, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do nieruchomości zainteresowanego było nieuzasadnione, pomimo spełnienia przesłanek do wstrzymania dostaw energii elektrycznej, a także błędne przyjęcie, że prawo do wstrzymania dostaw energii zależy od posiadania przez przedsiębiorstwo energetyczne dowodu doręczenia odbiorcy wezwania do zapłaty. Jak słusznie wyjaśnił Sąd Okręgowy, w przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki określone

w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, albowiem (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. nie doręczył odbiorcy pisma zawierającego powiadomienie o skutkach nieuregulowania należności, a także wyznaczenie dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. Tymczasem - zgodnie z wolą ustawodawcy - jest to warunek konieczny uzasadnionego wstrzymania dostaw energii.

Nie ma racji powód twierdząc, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że prawo do wstrzymania dostaw energii zależy od posiadania przez przedsiębiorstwo energetyczne dowodu doręczenia odbiorcy powiadomienia o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia pieniężnego. Sąd Okręgowy trafnie uznał, że fakt awizowania przesyłki u podmiotu nie będącego jej adresatem (Prywatne (...)) nie pozwala uznać, że odbiorca energii J. B. został skutecznie powiadomiony, a w konsekwencji, iż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 6 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne. W ocenie Sądu Apelacyjnego oczywiste jest, że w takiej sytuacji brak jest podstaw do zastosowania instytucji tzw. doręczenia zastępczego, albowiem zainteresowany nie miał realnej możliwości zapoznania się z treścią korespondencji, o której nie wiedział. Awizo pozostawione w skrzynce pocztowej innego podmiotu nie było bowiem dla niego dostępne.

Z przyczyn omówionych powyżej, nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 61 k.c. poprzez przyjęcie, że oświadczenie woli złożone zainteresowanemu nie doszło do niego w taki sposób, aby mógł się on z nim zapoznać. Powód twierdzi w apelacji, że doręczenie jest skuteczne także wtedy, gdy adresat pomimo, że miał możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podjął przesyłki pocztowej przesłanej na wskazany przez adresata adres dla doręczeń. Tymczasem w przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Skoro awizo zostało pozostawione w skrzynce pocztowej należącej do Prywatnego (...), do której J. B. nie miał dostępu, nie można zasadnie twierdzić, że miał on możliwość zapoznania się z treścią pisma wysłanego do niego przez powoda.

Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. polegającego na braku zweryfikowania w postępowaniu dowodowym twierdzeń powoda w zakresie zgłoszenia zmiany adresu za pomocą infolinii. Słusznie bowiem wyjaśnił Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że niezależnie od tego, czy J. B. podał przedsiębiorstwu energetycznemu precyzyjny adres od korespondencji (tj. zaznaczył, że chodzi o lokal użytkowy), czy nie, fakt awizowania przesyłki u podmiotu nie będącego jej adresatem nie pozwala uznać, że odbiorca energii został powiadomiony na piśmie o zamiarze wstrzymania dostaw energii. Okoliczność, na którą powołuje się skarżący, jest więc prawnie irrelevantna.

Nie ma racji również powód zarzucając „naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego z pominięciem istotnej jego części, z której wynika, że to na zainteresowanym J. B. spoczywał obowiązek wskazania prawidłowego adresu dla doręczeń, a na powódzie jedynie obowiązek prawidłowego doręczenia powiadomienia o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczeniu dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia pieniężnego na adres wskazany przez J. B.”. Pomijając fakt, że zarzut ten został wadliwie sformułowany, wskazać należy, iż jest on niesłuszny.

Z treści § 4 pkt 14.11 Ogólnych Warunków Umowy Kompleksowej (OWU) wynika, że przedsiębiorstwo energetyczne jest uprawnione do przyjęcia fikcji skutecznego doręczenia korespondencji przesłanej na adres wskazany w umowie lub podany później, przy czym zmiana adresu do korespondencji powinna zostać zgłoszona w formie pisemnej. Funkcją tego postanowienia umownego jest uniknięcie przekłamań w podawanych adresach, do których łatwo może dojść, gdy zmiana zgłaszana jest w formie ustnej.

W przedmiotowej sprawie niesporne jest, że zainteresowany nie zachował formy pisemnej, ograniczając się do podania nowego adresu podczas rozmowy prowadzonej na infolinii. W tej sytuacji powód był upoważniony do uznania zgłoszenia zmiany adresu za bezskuteczne i doręczania korespondencji J. B. nadal na wskazany w umowie adres „(...) w K.”. Akceptując ustną zmianę adresu, powód przejął na siebie ryzyko ewentualnych błędów w jego zapisie. Spór między stronami dotyczył kwestii, jaki dokładnie adres do korespondencji podał zainteresowany, tj. czy był to adres „J. B. pl. (...) w K.”, czy adres „Lokal Użytkowy B. J. pl. (...) w K.”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego jest to ten sam adres, albowiem narzucony przez (...) S.A. wymóg dodania w adresie określenia „lokal użytkowy” nie znajduje oparcia w przepisach obowiązującego prawa. (...) S.A. kierując się własnymi procedurami uznała, że korespondencję kierowaną na adres „pl. (...) w K.” będzie doręczała do Prywatnego (...), a nie do J. B.. Konsekwencją takiego postępowania operatora pocztowego było niedoręczenie korespondencji zainteresowanemu. Jednakże brak jest podstaw do przyjęcia, że odpowiedzialność za to ponosi J. B., skoro to (...) spółka z o.o. z siedzibą w K. zdecydowała się na skorzystanie z usług (...) S.A. celem doręczenia zainteresowanemu pisma zawierającego powiadomienie o skutkach nieuregulowania należności, a także wyznaczenie dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności.

Podstawą orzeczenia Sądu Apelacyjnego był art. 385 k.p.c.